

Nr 82.

Godkänd av första kammaren den 4 april 1924.

Godkänd av andra kammaren den 4 april 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckta motioner om understöd åt efterlevande till vissa värnpliktiga, vilka omkommit vid en järnvägsolycka vid Jörlanda.

(Bankoutskottets utlåtande nr 25.)

Till Konungen.

I särskilda, inom riksdagen väckta, likalydande motioner har anförts och hemställtts följande:

»Vid stationen Jörlanda på Bohusbanan inträffade den 25 juni 1922 en järnvägsolycka, som kostade flera unga beväringar livet. Riksförsäkringsanstalten har vägrat utbetala någon ersättning, när den ansett resan icke vore att betrakta som gjord under militärtjänstgöring, detta ehuru de värnpliktiga före permissionen erhållit meddelande att återvända till tjänstgöringen med just ifrågavarande tåg. Ej heller järnvägsstyrelsen har ansett sig kunna gottgöra de förolyckades efterlevande föräldrar med annat än viss del av kostnaderna för begravningen, såsom kistor, likvagn o. s. v. Härvidlag torde styrelsen stödja sig på bestämmelsen om att understöd i annan form endast utbetalas till maka, barn och adoptivbarn till den förolyckade. Nu voro emellertid de här förolyckade, Hugo Evald Petterson, Osvald Georg Waldemar Olsson, Oskar Adalbert Nilsson samt Harry Berntson, ogifta, men alla efterlämna åldriga och fattiga föräldrar, vars stöd de voro. Av intyg från Göteborgs fattigvård, som jämte övriga handlingar i målet kommer att tillhandahållas utskottet, framgår att de alla, Gustaf Petterson, Ernst A. Olsson, Otto Nilsson och August Berntson, befinna sig i sådana ekonomiska omständigheter att det från deras sida måste anses moraliskt rättvist att de erhålla någon ersättning för den ekonomiska förlust de lidit genom förlusten av sina söner.

Och då det nu genom hovrättens utslag i målet rörande orsaken till olyckan fastslagits, att statens järnvägar genom sin tjänsteman kan anses ha varit vållande till olyckan, och då det dessutom måste anses, att olyckan inträffat under militärtjänstgöring, så synes det som staten knappast kan undandraga sig att lämna de efterlevande något stöd i sina bekymmer.

Jag får därför hemställa, att riksdagen ville besluta att antingen utbetala ett engångsbelopp till de fyra familjerna av 5,000 kronor per familj eller också till en var av dem ett årligt bidrag på 400 kronor.»

De omkomna värnpliktigas efterlevande föräldrar äro följande, nämligen värnpliktige Hugo Evald Petterssons fader, snickaren Gustaf Pettersson, född 1867, och moder, Paulina Charlotta Pettersson, född Andersdotter, Vegagatan 28, värnpliktige Osvald Georg Waldemar Olssons fader, stuveriarbetaren Emil Anshelm Olsson, född 1871 och sedan år 1911 omgift, Postgatan 47, värnpliktige Oskar Adelbert Nilssons fader, nödhjulsarbetaren Otto Emanuel Nilsson, född 1873, och moder, Olivia Nilsson, född Henningsdotter, nr 2 Åkerslund, Lindholmens rote i Lundby församling, samt värnpliktige Gustaf Harry Berntssons fader, arbetaren August Berntsson och moder, Johanna Maria Berntsson, född Johansdotter Thorn, Vegagatan 23, alla i Göteborg.

Såsom av en i ärendet verkställd utredning framgår, hava de efterlevande föräldrarna till ifrågavarande värnpliktiga icke kunnat tillerkännas livräntor enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, enär de icke varit av de avlidnas arbete för sitt uppehälle huvudsakligen beroende. Då emellertid de värnpliktiga omkommit genom olycksfall, vilket enligt riksförsäkringsanstaltens beslut bör anses hava inträffat under militärtjänstgöring och då, såsom statskontoret i avgivet yttrande framhållit, det icke synes uteslutet, att de i framtiden kunde hava kommit att utgöra ekonomiskt stöd för sina föräldrar, vilka alla befinna sig i små omständigheter, har riksdagen likväl funnit billighetsskäl tala för att föräldrarna genom statens försorg beredas något understöd med anledning av den förlust, som genom sönernas död drabbat dem. Den omständigheten att, såsom järnvägsstyrelsen i jämväl avgivet yttrande anført, det ännu icke är slutgiltigt fastslaget, huruvida vållande till järnvägsolyckan ligger statens järnvägars personal till last, utgör enligt riksdagens mening icke hinder för att dylika understöd nu beviljas, enär, på sätt av järnvägsstyrelsens utlåtande framgår, de omkomna icke efterlämnat anhöriga i den ställning, att dessa enligt lagen den 12 mars 1886 om ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift över huvud kunna, oberoende av ansvarighetsfrågans utgång, lagligen ifrågakomma till skadestånd.

De understöd, som riksdagen sålunda beviljat, hava bestämts till samma belopp, som enligt ovannämnda förordning den 18 juni 1909 skulle hava utgått, därest förordningen i förevarande fall varit tillämplig, eller 360 kronor årligen. Understöden hava bestämts att utgå från och med den 1 juli 1924 och beträffande en var av de omkomna värnpliktigas familjer åtnjutas av föräldrarna gemensamt, då bägge leva, eller, där endera maken avlidit, av den efterlevande. Beloppen hava anvisats från allmänna in- dragningsstaten, varvid emellertid, med hänsyn till understödens karaktär, bestämts att pensionstillägg icke må utgå å desamma.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motioner, medgivit att föräldrarna till en var av ovan omförmälda avlidna värnpliktiga må från och med den 1 juli

1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årliga understöd till belopp av trehundrasextio kronor, dock utan rätt för dem att därå uppbära pensionstillägg; skolande ifrågavarande understöd beträffande en var av förenämnda värnpliktigas familjer åtnjutas av bägge föräldrarna gemensamt, där båda leva, och, där endera maken avlidit, av den efterlevande.

Stockholm den 4 april 1924.

Med undersåtlig vördnad.